

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Anteproiectul de lege pentru întreprinderile de bancă. — Ceea ce nouă ne lipsește. — Ante-proiectul noului Codice de Comerț al României. — *Cronică:* Necrolog. Banenotele à Lei 500 tip vechi 1918. Banca Națională a României. Situația exportului român pe primul semestru al anului curent. Activitatea la C. F. R. Prețul aurului și al argintului. Curse aeriene în România. — Posta Redacțiunii. — Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României. — Cursul Valorilor la București.

Anteproiectul de lege pentru întreprinderile de bancă.

— Norme de funcționare. Problema controlului și a răspunderilor. —

(URMARE).

În vederea normalei funcționări a băncilor anteproiectul statuează dispozițiuni privitoare la *administrarea, supravegherea și controlul băncilor, reglementează operațiunile bancare, depunerile și angajamentele, depozitele de valori, rezervele și bilanțul.*

Normele de administrare prevăzute de anteproiect nu sunt specifice întreprinderilor bancare precum am amintit mai sus. Aceste norme împreună cu dispozițiile referitoare la supraveghere și control ar trebui reglementate în codul de comerț respective în legea societăților anonime pe acțiuni rămânând la capitolul băncilor numai normele cu caracter specifice bancar.

În sensul anteproiectului toate întreprinderile bancare sunt supuse în decursul funcționării supravegherii și controlului Consiliului Bancar. Organul executiv al Consiliului Bancar este Asociația Băncilor Române (art. 41), care în executarea supravegherii și controlului va colabora cu actualele organizații re-

gionale de control ale băncilor (art. 42). Modalitatea de controlare va fi stabilită în Regulamentul ce va elabora Consiliul Bancar și care va trebui să fie aprobat de Consiliul de miniștri. Tot Regulamentul va stabili și taxele contributive ce se vor plăti de întreprinderile bancare în raport cu activul lor.

Pentru îndeplinirea sarcinilor referitoare la control și reviziune, Asociația Băncilor trebuie să întreprindă mai multe birouri formate din experți contabili (§ 43).

Anteproiectul în art. 44 schițează și *atribuțiunile Consiliului Bancar cu privire la exercitarea controlului și supravegherii:* Consiliul Bancar după constatări prealabile comunică în scris Direcțiunii sau Consiliului de Administrație al băncii abaterile dela legea bancară, codul de comerț și statutele societății precum și actele dăunătoare interesului public și cere îndreptarea imediată, având dreptul a ridica și autorizația de a mai face acele operațiuni în cari a constatat abaterile.

„Dacă abaterile sunt de gravitate mai mare ca să atragă sancțiuni penale, sau lichidarea întreprinderii, atunci Consiliul Bancar sesizează Tribunalul Comercial respectiv, care cercetează cazul de urgență la Camera de Consiliu în urma citării părților și hotărăște pedeapsa ce se cuvine, ordonă executarea imediată a obligațiunilor impuse băncii de Consiliul Bancar și dacă este locul, ordonă chiar lichidarea forțată a băncii. Hotărârea Tribunalului este atacabilă pe căile ordinare, însă cu termene de urgență”.

Conflictele dintre Consiliul Bancar și o bancă vor fi supuse judecării unei *Comisiuni arbitrale*, care se compune din câte un arbitru delegat de Consiliul Bancar

și de banca în cauză și un consilier al Curții de apel ca președinte (art. 45, 46).

Precum vedem, în concepțiunea anteproiectului Consiliul Bancar ca organ al puterii executive nu numai la constituirea societății întreprindere de bancă, dar și în decursul funcționării acesteia are puteri discreționare și prin continuele ingerințe ce poate să exercite în mersul afacerilor poate să suprimă orice elan și îndeosebi prin abuzurile posibile poate să oprească pe loc orice progres și poate chiar să desființeze orice întreprindere bancară, — dacă a constatat că „*activitatea băncii este dăunătoare intereselor publice*“. Unde sunt limitele acestor interese publice? Pe de altă parte o tutelă împreună cu continue ingerințe în gestiunea băncilor ar micșora răspunderea conducătorilor, trecând-o în mare parte asupra Consiliului Bancar, care însă după anteproiect totuși nu are nici o răspundere.

Consecvent *principiului normativ*, noi suntem categoric *contra* acestei tutele a puterii executive, exercitată prin Consiliul Bancar în decursul funcționării întreprinderilor bancare.

Suntem deci pentru sistemul normativ și cu privire la normele de funcționare a întreprinderilor bancare și în genere pentru funcționarea societăților anonime pe acțiuni.

Prin organizarea precisă a administrației, a operațiunilor și prin *controlul imparțial al justiției*, mai ușor se poate ajunge scopul, care este apărarea intereselor creditorilor și acționarilor, rămânând ca statul să vegheze prin organele sale administrative numai la respectarea siguranței publice și a statului.

Dupăce însă Tribunalul, care veghiază asupra respectării normelor legale de funcționare, nu poate controla cu efect real *din oficiu* respectarea acestor norme, *admitem pentru durata funcționării un control extern*, ca organ auxiliar al justiției, — însă acest control să nu se exercite de puterea executivă a statului — indiferent sub ce formă — ci de o *organizație autonomă a întreprinderilor bancare*. Acest organ autonom de control să fie reglementat prin lege, având ramificații în toată țara, pe provincii și regiuni, eventual pe județe. Organele regionale de control pentru băncile din Ardeal și Banat

ar putea fi „Solidaritatea“, „Sindicatul băncilor ardeleni“ și „Revisionsverband“.

Menirea acestui organ de control nu ar fi ingerințe directe în mersul afacerilor, nici luarea de măsuri drastice, ca interzicerea funcționării, cum prevede anteproiectul. Organul autonom al băncilor care s'ar putea numi Consiliul Bancar, sau Consiliul superior de control, sau altcum, ar fi chemat numai să comunice direcțiunii abaterile constatate, cerând îndreptarea lor. În cazul când direcțiunea avizată nu ar reaga la adresa Consiliului de control, acesta ar fi obligat să se adreseze Tribunalului pentru luarea măsurilor. *Tribunalul va constata abaterile după normele procedurii sumare*, în Camera de consiliu, pe lângă audiarea părților, în mod contradictoriu și admitându-se un singur recurs sau apel contra hotărârii date.

Tribunalul ar fi în drept a dicta pedepsele și amenzile pentru abateri mai mici în primul rând *contra conducătorilor vinovați* și numai în subsidiar *contra societății*, și ar putea revoca autorizația de funcționare pentru abateri mai grave, îndeosebi pentru infracțiuni penale.

Pentru a ușura controlul să se acorde fiecărui acționar dreptul de a notifica conducerii întreprinderii abaterile ce a constatat și în mod subsidiar de a face demersul descris mai sus pe lângă Tribunal. Acest drept îl recunoaște acționarilor codul comercial ardelenian în art. 175.

Tot în vederea intensificării controlului ar trebui facilitat modul de convocare al adunării generale în caz de abateri din partea conducerii pentru a se face posibilă înlocuirea grabnică a celor vinovați.

În sfârșit Tribunalul să aibe dreptul de a interveni și din oficiu ori de câte ori și în ori și ce fel va constata abateri la întreprinderile de pe teritoriul jurisdicțiunii sale.

Astfel societățile anonime întreprinderi de bancă și alte soiuri de întreprinderi vor avea o garanție sigură în justiție *contra abuzurilor și șicanelor* ce se pot comite prin ingerințele de tot felul în sistemul concesionist.

Credem că acest sistem de control și supraveghere, împreună cu o reglementare severă a *răspunderilor* și a *organizării administrației interne* a societă-

filor anonime este mult superior sistemului intervenționist. Faptul că cele mai multe state streine cum sunt Danemarca, Suedia și Polonia au deferit puterii executive controlul și supravegherea întreprinderilor bancare în decursul funcționării, nu trebuie să ne servească de exemplu, cum pare a fi servit autorului anteproiectului. Cum am spus mai sus, nu este bine să imităm streinătatea în mod servil în toate creațiunile noastre.

Eficacitatea sistemului normativ depinde în mare măsură de felul în care se reglementează *răspunderile membrilor Consiliului de administrație, Consiliului de cenzori și a directorilor*, precum și *normele referitoare la administrarea societății*, care să formeze totatătea garanții legale contra eventualelor abuzuri.

Anteproiectul în privința răspunderilor în art. 18 dispune, că „Consiliul de administrație conduce afacerile băncii și administrează averea ei *cu grija unui bun comerciant*, supraveghează activitatea directorilor și funcționarilor, precum și întreaga activitate comercială a băncii“. Măsura aceasta a răspunderii este prevăzută și de codul comercial german (a se vedea „Regimul bancar român“ de Dr. P. Porușiu, pagina 40) și diferă de grija unui bun părinte de familie din domeniul dreptului civil. Elasticitatea și rutina vieții comerciale reclamă o precauțiune mai mare decât actele juridice sporadice din domeniul dreptului civil. Măsura culpei determinată de grija bunului comerciant este deci mai severă și mai potrivită pentru răspunderile administratorilor și directorilor societăților pe acțiuni decât răspunderea prevăzută de codul civil.

Administratorii și directorii și toți cei cari girează afacerile societății anonime, procedează față de terțele persoane în numele societății, sunt mandatarii societății. Ca atari după normele generale de drept civil ar trebui să aibe răspundere numai față de societatea pe care o reprezintă, și care rămâne obligată și îndreptățită în urma actelor juridice ale gestorilor ei, ca persoană morală distinctă, iar față de terțele persoane administratorii au răspundere numai ca falși procuratori pentru inducere în eroare în civil și pentru escrocherie în penal. Cu toate acestea din considerațiuni de interes

obștesc, toate codurile în ființă cunosc răspunderea directă a administratorilor și față de terțele persoane, păgubite prin actele ilegale ale acestora.

Răspunderea pentru omiterea grijei bunului comerciant se referă numai la actele săvârșite de conducătorii societății în marginile legii și statutelor. Bine precizează anteproiectul în art. 20, că „Directorii și Administratorii cari cu știință au făcut în bancă operațiuni pe care nu aveau dreptul să le facă, răspund cu averea lor proprie pentru orice prejudiciu adus băncii sau terților, iar în caz de faliment al băncii ei sunt condamnați ca falși frauduloși“. Bineînțeles excederea legii și a statutelor mai este sancționată și de codul penal ca gestiune frauduloasă în raport cu societatea și escrocherie față de terțele persoane. Dl Dr. P. Porușiu (a se vedea broșura invocată mai sus p. 52), este de părerea, că sancțiunea falimentului fraudulos nu este aplicabilă administratorilor și directorilor decât cu condiția, să fie săvârșit personal și efectiv faptele cari în sensul codului penal constituiesc criteriile acestei infracțiuni, adică să fi avut și intenția de a păgubi pe creditori. Critica dlui Dr. P. Porușiu se bazează pe noțiunile Codului penal și este juridică.

Respectarea legii și a statutelor este însă prima condiție ca garanțiile legale să-și aibe efectul dorit de legiuitor. Mai departe criteriul banerutei frauduloase: păgubirea *intenționată* a creditorilor de obicei fiind greu de dovedit, pe de altă parte operațiunile în afară de cadrele legii și a statutelor fiind prima etapă a prăbușirii societăților, noi vedem, că pentru considerațiuni de prevenție calificarea anteproiectului este bine venită.

Nici din punct de vedere juridic nu ne pare imposibilă, doar Codul penal operează foarte des cu aceste calificări. Condiția esențială este însă ca administratorii și directorii să fie săvârșit de fapt și personal *excederea normelor legale și statutare*.

Numai prin sancțiuni drastice se pot curma abuzurile atâtor administratori și directori, cari abuzând de poziția lor și de averea acționarilor își fac cele mai scandaloase afaceri personale și când acele nu reușesc, le trec simplaminte în contul societății. Falimentele mai recente

ne servesc destule exemple în această privință.

În vederea stabilirii răspunderilor anteproiectul mai prevede, ca „membrii Consiliului de administrație să-și exercite personal mandatul“ (art. 19) mai departe că „hotărârile Consiliului de administrație vor fi trecute în registru special de ședințe și semnat de consilierii prezenți“, asemenea și „opiniile separate trebuiesc exprimate și semnate“ (§ 15).

Ca garanții legale pentru buna și normala funcționare a întreprinderilor de bancă anteproiectul prevede și alte norme salutare:

În art. 15 se stabilește un număr minimal de șapte membri în Consiliul de administrație, eligibili și reeligibili de adunarea generală pe cel mult cinci ani. Hotărârile Consiliului nu pot fi date de un număr mai mic de 5 membri. La hotărârile care trebuiesc aprobate de comitetul censorilor (de exemplu credite către membrii Consiliului de administrație și directori) aceștia vor face încheierea lor într'un registru special.

Anteproiectul absolvă societățile streine de dispozițiile, cari privesc felul de compunere și hotărâre al Consiliului de administrație și de censori. Rațiunea acestei dispozițiuni trebuie căutată, credem noi, în felul de organizare al societăților streine, cari nu au în față decât organizații mai simple (conducători de sucursale, contabili, cassieri), Consiliile lor de administrație și de censori operând în țara de baștină.

Sunt norocoase dispozițiile privitoare la incompatibilitatea administratorilor, directorilor și funcționarilor bancari. În sensul art. 16 „directorii și funcționarii băncii nu pot fi membri în Consiliul de administrație nici în Comitetul de censori“. Măsura aceasta este firească dat fiind că Consiliul de administrație conduce, controlează și supraveghează activitatea directorilor și a funcționarilor. Împreună cu dl prof. Dr. P. Porușiu nu găsim justificată excepția ce statorește anteproiectul dela aceasta regulă în favorul directorilor azi în Consiliile de administrație, cari își pot păstra locurile și pot fi chiar realeși. Rațional este, ca aceștia să-și păstreze locurile numai până la expirarea termenului pe care au fost aleși, fiind însă exclusă realegerea lor.

Aceste norme de incompatibilitate ar

trebui extinse la toate societățile anonime și ar trebui amplificate astfel ca *interdicția să fie decretată și pentru rudele mai apropiate*: în linie directă și colaterală până la al patrulea grad, precum și asupra cumnașilor.

Asemenea vor trebui extinse la societățile anonime în genere dispozițiile dela art. 17, cari prevăd că „Nu pot fi membri în Consiliul de administrație, în Comitetul de censori sau Directori de bănci falși sau ceice au suferit o condamnățiune pentru furt, înșelăciune, fals sau abuz de încredere. Deasemenea nici persoanele cari au fost condamnate civil la dauna pentru rea administrare în alte întreprinderi comerciale“.

Întrucâtva sunt norme de incompatibilitate și dispozițiile cari interzic sau îngreunează încheierea de afaceri între societate și conducătorii ei. Dar despre acestea la capitolul operațiunilor bancare.

(Va urma).

Dr. Ioachim Tolciu, avocat în Cluj.

Ceea ce nouă ne lipsește.

Organizarea creditului agricol în Franța.

Camera franceză a votat din inițiativă parlamentară noi resurse de venit pentru „Casa națională de credit agricol“.

Concursul financiar primit de agricultorii francezi dela Casa națională de credit agricol prin intermediul caselor regionale și locale este foarte important.

Împrumuturile acordate sunt de trei feluri, și anume: Împrumuturi pe termen scurt, rambursabile maximum într'un an, cari au de scop de a procura agriculturului mijloacele bănești pentru cheltuelile curente a exploatării, cumpărături de îngrășăminte, de semânță, plata muncitorilor etc.

Împrumuturi cu termen mijlociu, amortizabile în cel mult zece ani. Aceste împrumuturi au de scop ca să procure bani agriculturului pentru a-și putea cumpăra vite sau material necesar pentru cultura și creșterea lor, precum și bani pentru repararea și extinderea edificiilor economice.

A treia categorie este împrumuturile cu termen lung individuale sau colective. Împrumuturile individuale cu termen lung sunt destinate a favoriza pe pensionarii militari și victimele de războiu să devină mici proprietari rurali. Aceste împrumuturi se acordă pe maximum 25 ani cu o dobândă de 3% anual. Aceasta dobândă este încă redusă în favoarea unor categorii de debitori!

Împrumuturile colective cu termen lung au de scop să ajute diverse colectivități procurându-le fon-

duri în condiții foarte avantajoase pentru a putea realiza proiecte de construcțiuni și instalațiuni agricole, cari pretind sume importante imobilizate pe termen mai îndelungat. Aceste împrumuturi de asemenea trebuiesc amortizate în maximum 25 ani cu o dobândă de 3°/_o anual.

Pentru a ne putea convinge de opera ce îndeplinește aceasta instituție vom arăta cu câteva cifre. La 31 Decembrie 1927 — având aceasta instituție la acea dată o existență de 35 ani, — au fost 98 case regionale cu 5500 case locale având circa 366.000 aderenți.

Capitalul social al caselor regionale a depășit suma de 77 milioane franci fiind fondurile de rezervă mai mult de 68 milioane franci.

La aceeași dată totalul împrumuturilor cu termen scurt a depășit suma de 970 milioane franci; împrumuturile cu termen mijlociu au atins cifra de 192 milioane franci; împrumuturile individuale cu termen lung au fost 458 milioane franci pentru 40.600 de împrumuturi, iar împrumuturile colective cu termen lung au depășit suma de 243 milioane franci, în total aceste împrumuturi au fost mai mult de 1,763 milioane franci sau 11 miliarde 460 milioane Lei.

Prin legea votată acum se procură noi resurse pentru Casa națională de credit agricol. Anume Ministerul de finanțe e autorizat să împrumute Casa de credit agricol până la suma de 500 milioane franci, cu o dobândă fixată în fiecare an la jumătatea venitului rentei perpetue franceze din anul precedent, fără însă să poată depăși 3°/_o.

Maximul împrumuturilor individuale cu termen lung nu pot depăși suma de 60.000 franci.

Aceasta se face în Franța, iar la noi în o țară „eminamente agricolă“ țărani și agricultorii noștri plătesc de ani de zile dobânzi de 18°/_o în cazurile cele mai fericite, dar plătesc și 26°/_o și 30°/_o chiar. Iar acum după atâția ani răi, în aceasta epocă de permanentă criză financiară Banca Națională restrânge creditele peste tot, în vederea operațiunilor de stabilizare.

Fără comentari!

Ante-proiectul noului Codice de Comerț al României.

Cartea I.

Despre comerț în general.

(Urmare).

CAP. II.

Andosarea.

Art. 192. — Orice cambie, chiar netrasă în mod expres, este transmisibilă pe cale de andosare.

Când trăgătorul a inserat în poliță cuvântul „nu la ordin“ sau o altă expresie echivalentă, titlul nu este transmisibil decât în forma și cu efectele unei cesiuni ordinare.

Andosarea poate să fie făcută chiar în profitul trasului acceptat sau nu, al trăgătorului sau orice alt obligat. Aceste persoane pot să andoseze cambia din nou.

Art. 193. — Andosarea trebuie făcută pură și simplă; orice condițiune la care ar fi subordonată, se va considera ca nescrisă.

Andosarea parțială este nulă.

De asemenea este nulă andosarea „la portor“.

Art. 194. — Semnătura ori cărei andosator trebuie să fie conformă cu numele beneficiarului, care ar fi arătat de trăgător, sau prin andosatorul precedent, astfel ca să nu fie nici o îndoială asupra identității semnatarului.

Andosarea trebuie scrisă: pe cambie, sau pe foaia de hârtie care-i este atașată. Ea trebuie semnată de andosator.

Andosarea este valabilă chiar când beneficiarul nu ar fi arătat, sau că andosarul s'ar fi mărginit să pună semnătura sa pe dosul poliței sau pe allongeul ei.

Art. 195. — Proprietatea unei polițe se transmite pe cale de andosare.

Andosarea nu are nevoie în formă, de cât de semnătura andosatorului.

Andosarea operează transfertul, ea nu poate fi considerată ca o procurățiune de cât dacă a fost voința, clar exprimată, a părților contractante.

Este interzis a antedata ordinele, sub inculpare de fals.

Art. 196. — Andosatorul este, în afară de clauza contrarie, garant de acceptare și de plată.

El poate interzice o nouă andosare; în acest caz el nu este ținut la garanție către persoanele cărora cambia le-a fost ulterior andosată.

Art. 197. — Deținătorul unei cambii este considerat ca portor legitim, dacă justifică dreptul său printr'o serie neîntreruptă de andosări, chiar dacă ultima andosare este în alb.

Când o andosare în alb este andosată de o altă andosare, semnatarul acesteia este considerat că a dobândit cambia prin andosare în alb.

Andosamentele șterse, sunt considerate ca nevenite.

Dacă o persoană a fost deposedată de o cambie, dintr'un eveniment oarecare, portorul care justifică dreptul său, în modul arătat în aliniatul precedent, nu este ținut să se desesizeze de cambie, de cât dacă a dobândit-o prin rea credință, sau dacă dobândind-o a comis o greșală gravă.

Art. 198. — Persoanele acționate sau executate în baza cambiei, nu pot să opună portorului excepțiuni fondate pe raporturile lor personale cu trăgătorul sau cu portori anteriori, afară numai dacă transmisiunea a avut loc în urma unei înțelegeri frauduloase.

Art. 199. — Când andosarea conține mențiunea „valoare în acoperire“, „pentru incasare“, „prin acoperire“ sau orice altă mențiune implicând un simplu mandat, portorul poate exercita toate drepturile decurgând din cambie, însă el nu poate andosa decât cu titlul de mandat.

Obligații nu pot în acest caz, să invoce în contra portorului, decât excepțiunile care ar fi opozabile andosatorului.

Art. 200. — Când andosarea cuprinde mențiunea „valoare în garanție”, „valoare în gaj” sau orice altă mențiune, implicând un gaj, — portorul poate exercita toate drepturile decurgând din cambie, dar o andosare făcută din profitul lui nu valorează decât o andosare de titlul de procurățiune.

Obligații nu pot indica excepțiuni bazate pe raporturile personale cu andosatorul, afară numai dacă andosarea nu a avut loc în urma unei înțelegeri frauduloase.

Art. 201. — Andosarea posterioară scadenței, produce aceleași efecte ca o andosare anterioară.

Totuși andosarea posterioară protestului de neplată sau făcut după expirarea termenului fixat pentru a-l dresa, nu produce decât efectele unei cesiuni ordinare.

CAP. III.

Despre acceptare.

Art. 202. — Polița poate să fie până la scadență, prezentată trasului pentru acceptare, la domiciliul său, de către portor sau chiar de către un simplu deținător.

Art. 203. — În orice poliță trăgătorul poate stipula că va fi prezentată la acceptare cu sau fără fixarea termenului.

El poate interzice în poliță prezentarea la acceptare, afară numai dacă nu este vorba de o poliță domiciliată sau trasă la un oarecare termen dela vedere.

Orice andosator poate stipula că polița va trebui să fie prezentată la acceptare, cu sau fără fixarea unui termen, afară numai dacă ea nu a fost declarată neacceptabilă de trăgător.

Art. 204. — Polițele cu termen dela vedere, trebuiesc să fie prezentate la acceptare, în șase luni dela emisiunea lor.

Trăgătorul poate scurta acest termen sau poate stipula unul mai lung.

Acest termen poate fi scurtat prin andosări.

Art. 205. — Portorul nu este obligat să se desesizeze în mâinele trasului de polița prezentată la acceptare.

Trasul poate cere ca o a doua prezentare să-i fie făcută chiar a doua zi.

Cei interesați nu sunt admiși a pretinde că el nu și-ar fi valorificat dreptul la această cerere, decât dacă este menționată în protest.

Art. 206. — Acceptarea trebuie scrisă pe poliță. Ea se exprimă prin cuvântul „accept” sau oricare alt cuvânt echivalent, ea este semnată de tras. Simpla semnătură a trasului pusă pe dosul poliței valorează o acceptare.

Când polița e plătitibilă la un oarecare termen dela vedere sau când ea trebuie prezentată la acceptare într'un anumit termen, în virtutea unei stipulațiuni

speciale, acceptarea trebuie să fie datată din ziua în care ea a fost dată, afară numai dacă portorul nu cere ca ea să fie datată din ziua prezentării.

În lipsa datei, portorul poate conserva dreptul său de recurs contra andosatorilor și contra trăgătorului, numai să fie constatată această mențiune printr'un protest dresat în termen.

Art. 207. — Acceptarea este pură și simplă; ea poate să fie restrânsă la o parte din valoarea poliței.

Orice altă modificare adusă prin acceptarea enunțărilor din poliță, echivalează cu un refuz de acceptare. Cu toate acestea acceptantul este ținut la termenii acceptării sale.

Art. 208. — Când trăgătorul a arătat în poliță un loc de plată altul decât domiciliul trasului, fără a desemna pe domiciliatar, acceptațiunea va indica persoana care va trebui să facă plata. În lipsă de această arătare, acceptantul este socotit a se fi obligat a plăti chiar el în loc de plată.

Dacă polița este plătitibilă la domiciliul trasului, acesta poate în acceptare să arate o adresă, în chiar locul unde trebuie să se facă plată.

Art. 209. — Prin acceptare trasul se obligă a plăti polița la scadență.

În caz de neplată portorul, chiar dacă este însuși trăgătorul, are contra acceptantului o acțiune directă, rezultând din poliță, pentru tot ce se poate cere în virtutea art. 229 și 230.

Art. 210. — Dacă trasul, care a investit polița cu acceptarea sa, a șters-o mai înainte de a se fi deposedat de titlul, acceptarea este socotită ca refuzată; totuși, trasul este ținut în termenii acceptării sale, dacă el a șters acceptațiunea sa după ce va fi făcut cunoscut, în scris, portorului sau unui semnatar oarecare care a acceptat-o. (Va urma).

CRONICĂ.

Necrolog. *Teodor Doboiu*, mare comerciant și membru în Consiliul de administrație a Camerei de comerț, Sibiu, a încetat din viață la 6 August a. c., în etate de 53 de ani.

Răposatul a fost unul din pușinii noștri comercianți Români, din Sibiu și încă unul din cei mai harnici. S'a ridicat din puterile proprii la o respectabilă situație morală și materială și s'a distins, îndeosebi, prin spiritul său de jertfă pentru scopuri obștești și ajutoare date tineretului școlar.

Odihnească în pace!

Banconotele à Lei 500 tip vechi 1916, retrase din circulațiune, mai pot fi preschimbate numai până la 1 Ian. 1929, care este ultimul termen acordat de Banca Națională a României.

Bancnotele trebuie prezentate, de posesorii lor, la ghișeurile băncii, la Centrala București, la Sucursale și Agenții, în persoană sau prin poștă.

Schimbul prin intermediari ori bănci nu este admis.

Banca Națională a României plătește detentorilor de acțiuni, emisiune veche sau nouă, integral plătite până la 31 Iulie a. c. inclusiv, un accont asupra dividendului pe 1928, de Lei 150— de fiecare acțiune.

Plata s'a început la 1 August a. c., la Centrala București și la Sucursale, în baza cupoanelor de dividend.

Situația exportului român pe primul semestru al anului curent. Ministerul de Industrie în zilele aceste a publicat o balanță a exportului românesc. Datele mai importante sunt următoarele:

Porumb s'a exportat în cantitate de 426.969 tone, făină 10.630 tone, iar alte cereale 120.000 tone. Din petrol: motorină 84.000 tone, păcură 215.000 tone, petrol rafinat 334.000 tone, benzină 303.000 tone.

Lemne s'au exportat în total 430.000 tone față de 251.000 tone din anul trecut. În ce privește vitele exportul de porci a fost cel mai activ, și anume s'au exportat 102.000 capete de porci față de 48.000 capete de porci exportate în 1927, iar boi s'au exportat în număr de 33.700 față de 27.000 boi exportati anul trecut.

Activitatea la C. F. R. După o statistică înlocuită de Direcția Generală a Statisticii dela C. F. R. la 1 Mai a. c. a fost următoarea situație:

Căile ferate în exploatare sunt: Linii normale principale 6,230.703 klm. Linii normale secundare 4,150.768 klm. Linii înguste exact 100 m.: 32.526 klm.; linii înguste de 0.76 m. 669.264 klm.; linii înguste de 0.60 m. 19.300 klm. Linii de garaj, linii normale 3 mil. 634.135 klm., linii înguste de 1 m. 19.455 klm., linii înguste de 0.76 m. 56.063 klm., linii înguste de 0.60 m. 10.665 klm.

În luna Aprilie numărul călătorilor a fost: în clasa întâia 31.652, clasa a doua 414.022, clasa a treia 3,221,441. În total au călătorit 3,667.115 pasageri străbătând un total de 30,205.444 kilometri. Militari au călătorit: clasa întâia 3451, clasa doua 15.588 și clasa a treia 64.304, în total 83.433 străbătând în total 26 mil. 700.210 kilometri. Bagaje s'au predat 2452 tone din partea civililor și 156 tone din partea militarilor. Traficul de marfă de mare iuțeală a fost: 5232 tone civile, 297 militare și 990 tone în regie. Traficul de marfă de mică iuțeală a fost: 807.102 tone civile, 49.050 tone militare și 325.833 tone în regie.

Față de anul 1926 transporturile sunt cu mult mai mici și prezintă față de 1927 o ușoară urcare. Dăm un tablou comparativ pe anii 1926, 1927 și 1928

a transporturilor efectuate în luna April a acestor ani, pe C. F. R. Călători: în 1926: 4,372.805, în 1927 au fost 3,473.254 și 1928 au fost 3,667.115. Bagaje în 1926 au fost 2263 tone, în 1927 1442 tone și 1928 au fost 2452 tone. Mărfuri de mare iuțeală: în 1926 au fost 6865 tone, în 1927 au fost 5360 tone și 1928 au fost 4333 tone. Mărfuri de mică iuțeală: în 1926 au fost 1,212.207, în 1927 au fost 1,333.213 și în 1928 au fost 1,082.738 tone.

Veniturile pe aceeași lună în timpul anilor 1926, 1927, 1928 au fost: Călători: 1926 Lei 282,058.594, în 1927 Lei 290,379.720, în 1928 Lei 334,324.876. Bagaje: 1926 Lei 6,281.658, în 1927 Lei 7,588.206, în 1928 Lei 9,047.535. Mărfuri de mare iuțeală: în 1926 Lei 521.485, în 1927 Lei 15,911.450 în 1928 Lei 15,245.011. Mărfuri de mică iuțeală: în 1926 Lei 66,722.142, în 1927 Lei 639,712.048, în 1928 498,604.126.

În luna Aprilie au circulat la începutul lunii 2179 locomotive și la sfârșitul lunii au fost 2192 locomotive. Au circulat locomotive cu trenurile de călători au străbătut 2,248.034 klm., cu trenuri mixte 705.357 klm., cu trenuri de marfă 1,921.052 klm., cu trenuri de serviciu 116.253 klm. și izolate 138.399. S'a consumat combustibilul: cărbuni din valea Jiului 96.572 tone, cărbuni din Silezia 1832 tone, lignit 64.487 tone, păcură 20.306 tone, lemne de foc 9383 m. c.

În luna Aprilie au fost următoarele accidente: 24 ciocniri și tamponări, 8 expedieri de trenuri contra altuia, acostări 8 și 27 deraieri. Au fost 40 ruperi de trenuri, 18 incendii și 64 călcați de tren. Pagubele pricinuite de aceste accidente au fost de 4,211.239 Lei.

Prețul aurului și al argintului. Comisiunea specială de pe lângă ministerul de industrie și comerț a fixat următoarele prețuri:

Aurul 109.033 Lei kgr.

Argintul 2.913 Lei kgr.

Curse aeriene în România. Se va pune în circulație curse regulate aeriene pentru direcțiile București—Cluj, București—Cernăuși cu escală la Iași și București—Chișinău cu escală la Galați. Traficul se va compune din călători, colete și poștă. Costul unui bilet de călătorie este acelaș ca al unui bilet de cl. I de cale ferată. Pentru scrisori și colete se va percepe o taxă specială de avion, plus timbrele prevăzute.

Posta Redacției.

Dlui I. P. în B. Acțiunile Băncii Naționale a României, pot fi vândute și transferate în baza unei scrisori a băncii vânzătoare, în care scrisoare se va certifica situația acțiunilor. Pân'acum se cerea un certificat de transfer al băncii de emisiune.

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 21 Iulie a. c., a Băncii Naționale următoarele poziții:

Activ Lei

Aur monete și lingouri, etc.	7.037,166.618
Argint și diverse monete	8,761.284
Portofoliul român și străin	10.029,554.975
Imprumuturi pe efecte publice, warante etc.	821,771.140
Centrala Băncilor Populare și Coope- rativelor de producție și consum	1.993,859.619
Casele de împrumut pe gaj agricultorilor	223,691.514
Conturi curente	2.515,857.963
Datoria Statului	10.678,975.705
Efecte publice	280,444.591

Pasiv

Capital	100,000.000
Fonduri de rezervă diverse	647,978.223
Bilete B. N. R. în circulațiune	21.033,059.154
Beneficiul net al semestrului I	62,468.925
Conturi curente și recepise la vedere	1.209,763.284
Conturi diverse	4.660,853.802
Ministerul Finanțelor.— Bonuri de tezaur	6.123,713.333
Ministerul Finanțelor.— Fond de lichidare	2.514,567.808

Efecte și alte valori de restituit

Efecte și alte valori în depozit și păstrare	2.094,902.905
Bonuri de tezaur în gaj p. Imprum. Statului	7.109,620.000
Efecte și alte valori în gaj	4.354,732.232

Taxa:	Scont	6%
	Dobânda	7%

Cursul Valorilor la București

la 9 August 1928.

EFACTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	120—130
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	70—80
Scris Rurale	5	58—59
Scris Urb. București	5	57—57 ¹ / ₂
Scris Urb. Iași	5	56 ¹ / ₂ —56 ¹ / ₂
Comuna București	4	60—65
Comuna București	5 ⁰ / ₁₀	70—75
Imprumutul Național 1916	5	75—76
Imprumutul Unirii 1919	—	66 ¹ / ₂ —67
Imprumutul Refacerii 1920	5	65—66
Renta împrumutării	5	59—59 ¹ / ₂
„ 1903 original	5 ⁰ / ₁₀	100—110
„ 1903 duplicate	5 ⁰ / ₁₀	90—95

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	12400—12500
Marmorosch Blank & Cie	500	1760—1780
Românească	500	1200—1210
„ pui	500	1100—1110

	Val. nom.	Cursul
De Scont	500	400—410
Comerc. Română	500	1700—1710
Credit Român	500	1195—1200
Generală	500	720—730
Viticola	500	470—480
Comerț Craiova	500	950—1000
Com. Ital. și Rom.	500	700—750
Albina Sibiu	500	1000—1025
Carpaților	500	400—410
Franco-Română	500	340—350

ASIGURĂRI

Dacia-România	2000	8000—8100
Națională	500	1250—1300
Generală	500	2850—2950
Agricola	500	1100—1200
Steaua României	500	950—1000
Prevederea	200	290—300
Soc. Urania	1000	1800—1900

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1500—1520
Astra Română	500	3000—3050
Speranța opt.	500	1300—1350
Speranța pui	500	800—820
Petrol Blok	500	350—360
Petrolul Rom. opt.	500	820—850
Petrolul Rom. (pui)	500	420—430
I. R. D. P. opt.	500	460—470
I. R. D. P. III vârs.	500	250—260
Concordia	250	1350—1375
Creditul Minier	500	1325—1330

DIFERITE SOCIETĂȚI

Reșița	500	870—880
C. Tramv. Buc.	500	1150—1160
Govora-Călimănești purtător	200	260—270
Govora-Călimănești nom.	200	260—270
Cartea Românească	500	420—430
Creditul Technic purt.	500	450—460
Creditul Technic nom.	500	450—460
Letea opt.	500	1130—1150
Clădirea Românească	500	870—880
Mica ex. cup.	500	750—770
Carpatina	500	950—975
Credit Industrial	1000	1130—1150

MONEDE EFECTIVE

Dolari	164—164.50
Sterline	800.00—805.—
Lirete	8.68—8.74
Cor. cehe	4.97—5.01
Franci francezi	6.50—6.55
Franci belgieni	4.55—4.65
Franci elvețieni	32.00—32.25
Mărci germane	39.45—39.65
Zlofi	18.25—18.75
Silingi	23.40—23.60
Pengő	29.00—29.25
Dinari	2.90—2.93
Leva	1.24—1.26
Drachme	2.13—2.18
Lire otomane	85.00—86.—
Napoleon	640.00—650.—